

امام حسن عسکری(ع)؛ مبین اندیشه های شیعه و بشارت دهنده منجی موعود

هشتم ربیع الثانی سالروز میلاد امام حسن عسکری(ع) بشارت دهنده منجی موعود(عج) است، امام همامی که با تبیین اندیشه های شیعی و رد شبهه های دینی در حفظ و گسترش دین اسلام همت گماشت...

هشتم ربیع الثانی سالروز میلاد امام حسن عسکری(ع) بشارت دهنده منجی موعود(عج) است، امام همامی که با تبیین اندیشه های شیعی و رد شبهه های دینی در حفظ و گسترش دین اسلام همت گماشت و با تبیین عملکرد مسلمانان در زمان امامت حضرت مهدی(عج)، آنان را برای دوره غیبت آخرین امام معصوم آماده ساخت.

یازدهمین پیشوای شیعیان امام حسن عسکری(ع) دارای بیانی شیوا و دلنشین و مفسر بی نظیر قرآن مجید بود و در طول دوران امامت خویش، شیوه صحیح تفسیر این کتاب آسمانی و راه مستقیم عترت را به مردم روشن کرد و با ارج نهادن به چهره های فرهنگی شیعه و بشارت آمدن منجی موعود، مسلمانان را به دستیابی به آرمان های والای اسلام امیدوار ساخت.

این امام بزرگوار در هشتم ربیع الثانی 232 هجری قمری در شهر مدینه دیده به جهان گشود. «ابومحمد» کنیه این امام همام و «صامت، هادی، رفیق، زکی، سراج، مضی، شافی، نقی و عسگری» از لقب های امام حسن عسکری(ع) به شمار می روند.

امام(ع) در دوره کودکی از سرچشمه دانش پدر خود، امام هادی(ع) بهره مند شد و در 22 سالگی با شهادت ایشان، رسالت سنگین امامت را به مدت 6 سال تا هنگام شهادت خویش برعهده گرفت. دوران زندگی یازدهمین پیشوای شیعیان همزمان با حکومت خلفای عباسی همچون معتز، مهتدی و معتمد بود، بنابراین آن والامقام با وجود اختناق و محدودیت با تدبیر و درایت مسلمانان را برای دوره غیبت امام زمان(عج) آماده کرد و با روشنگری ها و آموزش های صحیح بر آگاهی و انسجام پیروان خود افزود اما حکومت وقت به دلیل وجود روایت های معتبری مبنی بر اینکه از امام حسن عسکری(ع) فرزندی به دنیا خواهد آمد که ظلم و جور را برخواهد چید و او قائم آل محمد(عج) است، از اتحاد شیعیان بیم داشتند. به همین منظور چندین مرتبه امام یازدهم(ع) را زندانی کردند تا اینگونه عرصه را بر یاران آن والامقام تنگ کنند و بتوانند از تولد فرزند ایشان آگاهی یابند.

با وجود نظارت شدید دستگاه حکومتی امام حسن عسکری(ع) با ایستادگی در برابر حاکمان وقت در جهت حفظ و گسترش اسلام کوشید. به دنبال افشاگری ها و فعالیت های ارزنده آن امام همام(ع)، معتمد عباسی که با زندانی و کنترل کردن ایشان نتوانسته بود به هدف خود دست یابد، دستور قتل امام یازدهم(ع) را صادر کرد. بدین شکل ماموران این خلیفه عباسی به صورت مخفیانه در 260 هجری قمری، امام حسن عسکری(ع) را مسموم کردند و به شهادت رساندند. اینک بارگاه ملکوتی ایشان در شهر سامرا میزبان دوستداران خاندان اهل بیت(ع) است.

پژوهشگر گروه اطلاع رسانی ایرنا به مناسبت سالروز خجسته میلاد امام حسن عسکری(ع) به گفت و گو با حجت الاسلام «امیر جوان آراسته» استاد و عضو هیات علمی دانشگاه ادیان و مذاهب قم پرداخت.

حجت الاسلام جوان آراسته درباره دلیل شهرت امام یازدهم(ع) به عسکری گفت: این واژه به معنای لشکر، سپاه و نیروی نظامی است و از آن جهت که امام(ع) در محله ای به نام عسکر در سامرا تحت نظر بود و در آنجا سکونت اجباری داشت، به ایشان لقب عسکری دادند.

نظارت حکومت وقت بر رفتارهای آن بزرگوار سبب شد، امام(ع) در نامه ای از پیروان خویش درخواست کند که هیچ فردی به آن بزرگوار مراجعه نکند زیرا حکومت عباسی به آزار و اذیت آنها خواهد پرداخت و این سختگیری در سال های پایانی دوره امامت امام حسن عسکری(ع) بیشتر شد چرا که آنان برپایه روایت هایی از پیامبر اکرم(ص) مبنی بر اینکه تعداد ائمه معصومان(ع) به 12 تن خواهند رسید، نسبت به امامت ایشان و جانشینی امام یازدهم(ع) حساسیت ویژه ای نشان می دادند.

عضو هیات علمی دانشگاه ادیان و مذاهب قم با اشاره به فعالیت های امام حسن عسکری(ع) در زندان، بیان داشت: آن امام همام(ع) بیشتر دوران زندگی خویش را در زندان به سر می برد اما با این وجود ایشان از رهبری و هدایت مسلمانان غافل نشد. امام(ع) با مرجعیت علمی و الهی به خوبی از عهده رسالت خود برآمد و در مسیر رد شبهات دینی و تبیین اندیشه های صحیح

وی در ادامه افزود: امام حسن عسکری(ع) با ادامه شبکه وکالت که از زمان امام جواد(ع) آغاز شده بود، به فعالیت های ارزنده ای در جهت گسترش دین اسلام پرداخت. این شبکه شامل وکلایی بودند که مجرای ارتباطی قوی میان مردم با امام حسن عسکری(ع) محسوب می شدند. با توجه به اینکه در بغداد، کوفه، نیشابور، خراسان، ری و یمن پایگاه های شیعه تشکیل شده بود، به دلیل پراکندگی این پایگاه ها امام(ع) کوشید تا جمعیت شیعیان را منسجم کند و این شبکه به دستیابی به این مهم کمک کرد.

فضای سیاسی و علمی در دوران امامت امام باقر(ع) و امام صادق(ع) بسیار مساعد بود و خفقانی وجود نداشت زیرا در آن هنگامه انتقال حکومت از امویان به عباسیان صورت می پذیرفت. همچنین در زمان امام رضا(ع) این شرایط مناسب تا میزانی وجود داشت اما پس از ایشان، امامان دیگر مجبور شدند به صورت مخفی و به وسیله نوابان خود به تبلیغ و حفظ اسلام بپردازند.

فعالیت های این امام بزرگوار باعث شد تا موافقان و مخالفان امام(ع) به اخلاق، زهد و عبادت و جایگاه ویژه یازدهمین پیشوای شیعیان معترف شوند. همچنین امام حسن عسکری(ع) به دلیل مقام والایی که در میان شیعیان داشت، به «ابن الرضا» شهرت یافت. این لقب نشان دهنده امامت شایسته ایشان در جامعه دارای محدودیت آن روزگار است.

حجت الاسلام جوان آراسته در ارتباط با فعالیت های امام حسن عسکری(ع) تصریح کرد: با وجود فشارهای زیاد حکومت، امام(ع) به حمایت از شیعیان و ارایه کمک های مالی به آنها همت می گماشت و به آماده سازی آنان برای دوران غیبت امام زمان(عج) می پرداخت زیرا هنگامی که امام وقت در میان مردم باشد، افراد می توانند برای رفع مشکل های خویش به ایشان مراجعه کنند اما برای زمان غیبت لازم است تا با زمینه سازی، عالمان دین و بزرگانی را پرورش داد تا بتوانند عهده دار امور جامعه شوند و وظایف خویش را انجام دهند.

عضو هیات علمی دانشگاه ادیان و مذاهب قم درباره اینکه جامعه اسلامی با گسترش علوم پس از امام رضا(ع) از قوت ویژه ای برخوردار شد، بیان داشت: این امر در دوره امام یازدهم(ع) نیز مشاهده می شود. ایشان با زبان های مختلف با افراد رومی، هندی و ... سخن می گفت. در این دوران متون زیادی از یونان و ... ترجمه شد. در آن هنگام بغداد پایگاه علوم مختلف به شمار می رفت و اندیشه های گوناگونی در سده های سوم و چهارم هجری قمری به وجود آمدند و افراد مهمی چون شیخ مفید، سید رضی و... در مرکز آن قرار داشتند.

وی در ادامه افزود: پس از شهادت امام یازدهم(ع) برخی ادعای جانشینی کردند و طبیعی است که مقداری آشفتگی و دغدغه در اجتماع آن روز ایجاد شود اما با توجه به اینکه امام(ع) مردم را آماده کرده بود تا دیگر انتظار مراجعه به امام عصر خود را نداشته باشند بنابراین این امر به شیعیان کمک کرد تا بدانند چگونه باید رفتار کنند و اینگونه ایشان از فروپاشی جامعه جلوگیری کرد.

حجت الاسلام جوان آراسته در پایان درباره مقوله ولایت گفت: در طول تاریخ افراد بسیاری ارزش و نقش کلیدی ولایت را به همگان معرفی و پیوند ولایت در زمان کنونی با ولایت ائمه معصوم(ع) را تبیین کرده اند. بنابراین وظیفه مهم در دوران معاصر تبیین ولایتی است که از امامان معصوم(ع) در جامعه وجود دارد زیرا این امر امت اسلامی را از آسیب ها در امان نگاه می دارد. مسلمانان بایستی به درک درستی از دین و قرآن دست یابند تا بتوانند اسلام همه جانبه را به صورت کامل به دیگران معرفی کنند.